

دائرة مخصوصه

در سعادتده باب عالی جوارنده

محل اداره :

مُتَرَاتِقُ

۱۳۲۶

اخطار :

مسلكمنه موافق آثار جديده مع المنونيه
قبول اولنور

دريج ايدهلدين آثار اعاده اولنور

ديش، فلسفه، علوم، حقوق، ادبياتده و سياستده و باظافه كرك سياستى و كرك اجتماعى و معرلى احوال و شئون امدديه و ده بحث ايدر و هفته ده بر نشر اولنور.

آبونه بدلى

سنه لى

التى آيلنى

ممالك عثمانيه ايچون ۸۰

روسيه » ۶۰

سائر ممالك اجنبيه » ۱۷

غروش ۴۰

روبله ۳۰۰

فرانق ۹

صاحب و مؤسسلى :

ابوالعلا زين العابدين - ح . اشرف اديب

تاريخ تأسيسى

۱۰ تموز ۳۲۴

در سعادتده نسخه سى ۵۰ پاره در

قيرله دن مقوا بورو ايله گوندريليرسه سنوى

۲۰ غروش فضله آلير

عدد : ۶۰

۱۳ شوال ۳۲۷ پنجشنبه ۱۵ نشرين اول ۳۲۵

اوچنچى جلد

صراط مستقیم

بومیولرک اسلاملرک تحت تصرفلرنده اولان یرلرده یتشدیکی مستغنی عن الیاندرو، فقط شوراسنه مراقایدیورز، که عجباً بومیولرک شمدیکی حالده اسلاملرک کندی اللرنده میدر؟ یوقسه ترکستان مهاجرین قومیسونی طرفندن روس مهاجرلرینه نامشروع بر صورتده غصباً آلوب ویرلمش یرلر جمله سندنمیدر؟ بویله ایسه عجباً روس حکومتی، تحت حمایه سنده اولان اسلاملری بوقدر عظیم بریکون تشکیل ایدن منافع مشروعهلرندن محروم ایتمک ایچون کندنده نه کی برحق بولیور؟

« ترکستانده کائن یار کند سنجاغنده خاخوللره یر آریلوب ویرلمه یه باشلانیدی . شمدی ۳۰۰ عائلهک بزکوی حصوله کاشدر . »
(وقت)

صراط مستقیم

خاخوللر آوروپای روسینک جنوب و غرب طرفلرنده ساکن نیم مدنی بر روس قبیله سیدر . بونلرک یرلری ایشمز کوجسز سقاقت عالمه طالمش ، مملکتک باشنه بلا کسيلمش غراندوقلرک ، بایارلر [اصحاب املاک] ک النده در . بر غراندوق یوزیکلرجه دیسایینه اراضی یه مالک ایکن بو طرفده یوزلرجه خاخول کویلیلرینه اراضی قدم حسابیله اصابت ایدیور . فی الحقیقه ده بورالرده کویلیلر یری قدم حسابیله تقسیم ایدیورلر ، طبیعی بوکی حقسنزلقلره انسان طیانهماز ، بروقت کلور طاشار ، اورطه لنی ده آلت اوست ایدر . واقعاً صوک زمانلرده بوزوالیلر پک حقلی اولان آواز شکایتلرینی یوکسولتمکه ، غراندوقلرک چفتلکلرینه هجومه باشلادیلر ، احراق ایتدیلر ، اله کچه نلری آصدیلر ، کسیدیلر ، وبلاخره حکومتی بر تدبیر اثخاذا ایتیه محبور ایتدیلر .

بوتدیر نه اوله جق ؟ طبیعی خاخوللر نقدر عصیان ایتدیلر سده کویلیلرینی طوپه طوئق اولمازیا ؟ حکومت بونی قصد ایتسه بیله اللندن کله مزدی ، چونکه خاخوللر روسی مانی غندنده پک مقدس بر قبیله صایلیور ، بناء علیه بونلری تأدیب ایتمک افکار عمومیه نک غلیاتی موجب اوله جق ایدی . غراندوقلرک ده خاطرلرینی قیرمق اوله مز ، نه یاپه لی ؟ ایشته بو وقت بابلرندن قالمه کنیش کنیش یرلره مالک ملت اسلامیه کوزه ایلشیدی . طبیعی بونلره یابیلان حقسنزلقلر ظلملر ایچون کسه نک جانی آجیمیه جق ، بناء علیه افکار عمومیه نک غلیانه کلک قورقوسی یوق ، قلبلرینه صابلا نه جق خنجرک ایراث ایتدیکی آلام نقدر آجی اولسه ده زوالی اسلاملر آه و فغانلرینی چیقاره میه جق ، چیقاردقلری تقدیرده بیله کیمسه طرفندن ایشیدلمه یه جک . نته کیم ده

ایتمکه ممکن اولاییه جکدر . وبوزم ایچون آنجق بر چاره موفقیت اولاییلر .

ایشته او زمانده کمال امن واستراحتله نشریات دینیهمزدن پارلاق تجلیلر انتظار ایده بیلیرز .

سلائیک . ا . حمدی

عالم اسلام

« بخارا امیری عبدالاحد خان قافقاسیاده کائن « ژیلینا وودسکی » قصبه سنده کندیتنه مخصوص یکی بر سرای یابدیرمش . بوسرای فوق الاماده تزین ایدیش ، اوقدرکه بعض قبولرینک حلقه لری آلتوندن ایش . مع مافیه کندیسی قریمده او طور دیغندن بوسرای خالی طور یور . »
(اورنبورغده منتشر « وقت » غزته سی)

صراط مستقیم

شمدیکی حالده ممالک اسلامیه نک اک خراب بریری وارسه اوده بخارا مملکتیدر . اهالی ، مقداری یالکز ز کاتچیلرک تقدیری ایله تعیین اولنان ویرکودن آرتق تحمل ایدهمیه جک بر حالده . معارف ، آنجق نحو . منطق ، گلام فلرینه دائر کتابلرک دیساجلرینی تشریح ایدن بر طاقم فائده سز حاشیه لرندن عبارت اولدیغندن جهالت ، وحشت ، دین نامیله تعصب مجوسی صوک درجه حکفرما . مفتیلر ، بویله بر تحصیل ایله یتیشن افندیلر اولدیغندن « باب الفتوی » بر فتوی قابوسی دکلده صانکه بر خرافات اوچاغی . بونلرک سعادتتی دوشونه جک حکمدارلری ، جهانکیر اعظم عبدالاحد خان حضرتلری ایسه زوالنی چرچپلاق فقرانک آلن ترلری ایله قازاندقلری پاره لری میلیونلرجه صرف ایدرک اجنبی بر مملکتده قابولری آلتون حلقه لرندن ممول سرایلر یابدیریور . فاعتبروا ...

« بوسنه ترکستاندن روسیه یه میوه نک فوق الاماده ، کیچن سنه لره قیاس قابل اولیه جق بر مقدارده کوندریله جکی شمیدن تخمین ایدیلیور . میوه باشلیجه تاشکند شهرندن کوندریلیور . کیچن سنه تاشکند اورنبورغ تیمور یولی اشیا نقلی شمبه سی طرفندن پک چوق یولسنزلقلر یابدیغندن بوسنه بویله یولسنزلقلرک بردها تکرر ایتماسی ایچون تدابیر لازمه یه مراجعت اولندی .

بوکونه قدر ترکستاندن آوروپای روسیه یه کوندریلن میوه نک حسابی ۳۵،۱۴۵ بود . آسیای روسی ایله سیریا یه کوندریلن ایسه ۱۸،۱۷۷ بود ۲۱ فوندر . »
(قزانده منتشر بیان الحق)

اويله اولدى . روس حكومتى بونلرى تحت حمايه سسنة آلدينى وقت هر نه قدر دينلرينه ، يز لرينه طوقنايه جغتى شرط ايتمش وبوشر طار مصالحه نامه ده صراحة ذكر ايدلمش ايسه ده «الحكم لمن غلب» حكمنى بالفعل اجرا ايدر ك سيبيريا ، استيب ماوراالنهر طرفلر نده ساكن اسلامك ملك مشر وعلرى اولان ير لر يوز بيكلر چه خاخول عالمه لرى طولدير لدى .

كچن مایسده يالكز سيبريايه چيلاينسق استاسيونندن بر آى ظرفنده كچن مهاجر خاخوللر ك مقدارى (۱۲۰) بيك ايدى . باشقه لرى بوكا قياس اولنه بيلور . ايشته بونلر اسلاملا رايچون هپ عبرت آلنه جق فجايدر . بر مصيبت بيك نصيحت دن يكلر . بز جهل و عداوتده بويله راسخ قدم قالدجه آتيله جق هر خطوة ترقى ايچون لغرض بر مانعه دينيه توهم واحدا ننه چالشدجه زواللى امت مرحومه يه دهانه لر چكدير ميه جكيز . مدارسك بر آن اول اصلاح و درس لرك تهذيبي چاره لر ينه باقلى . قديم جى جديد جى كچي تفرقه لره نهايت وير مى . علماده بر بر لر ينى بغير حق تكفير و اغلال كچي شريت جليله مزجه قاطبة ممنوع اولان منيائى براقرق شو امتك ساداتى تا مين ايدنه جك اسبابى اعدا ده باقلى .

«محرر افندى !»

شومكثوبلر يمزى غزته كزه درج ايمه كزى استرحام ايدر ز : بز قزائى اسلام طلبه نى اعلان مشروطيتدن بالاستفاده ۱۳۲۷ سنه محرم ۱۸ ده كندمزه مخصوص اولوق اوزره بر جمعيت علميه نك تاسيسنه موفق اولوق . جمعيتمك قراريله انتخاب اولنان بش آلئى دانه حرم نبوى مدرس لردن اصول و ترتيب دائره سنده نحو ، عروض ادبيات عربيه ، فقه ، حديث ، تفسير درس لر ينى او قوميه باشلامشوق . بوسنه فى ۸ رجب مدرس ين كرام و بعض مجاور ين حضراتى حضور نده مذكور فلردن امتحان اجرا اولنه رق سعى وغير تمز ؛ بالامتحسان بيلندر ك حاضر ون كرام بوندن بك ممنون اولديلر . بو كونه قدر اصول و ترتيب دائره سنده درس او قومق ، او قوندينى درس لردن امتحان اجرا ايتك يوقدى . بو ايسه آنجق بزم جمعيتمك برنجى ثمره سى اولدى . آتيدنه انشاءه پروغرا لمر مذكدها مكملا شه چكدر . ارباب همت و طنداشر مزن جمعيتمزه اللرنندن كلديكى قدر معاونتده بولونسهار همتلرى تام ير نده صرف اولنه جنى شه دن وارسته در ، جمعيتمك نظام نامه سى بو مكتوبله برابر كوندر بيور ز .

مدينه قزائى طلبه سى جمعيتى

وقت : مدينه كچي ديار بعیده ده اولان عزيز و طنداشر طلبه مذك بريره طويلانوب بويله جمعيت تاسيس ايتدك لر ينى تبريك و موفقيته

نتيجه نمنسى آرزو ايدر ز . اللرنندن كلن ذوات محترمه يه ده مادی و معنوی معاونت لرده بولمالر ينى توصيه ايدر ز .

صراط مستقيم

يالكز اسلاميت محبتله واستقبالده دين مدينه خدمت غرضيله اختيار غربت ايدن قزائى اسلام قارداشر مزي تبريك وشو مبرور تشبثلر ينى تقدير ايدر وامر تدريسى درعه ده ايدن ذوات عاليه يه ده صميمى تشكر لر مزي عرضه مسارعت ايلرز . فقط شوراده تحت تاثير نده قالدغيمز بر ملاحظه يى ايتادن كندمزي آله ميور ز . كور ييلور كه بچاره قزائى اسلام قارداشر مزن شدائد استبداده انضمام ايدن ملت محكوم طالع سزلكيله مصاب بولندقلرى حاليه بتون بومشكلاتى اقتحام ايدر ك اسلاميتك استقبالى تا مين ايچون علوم جليله دينيه نك تحصيلنى فائده بخش بر طرز واصله افراغ ايتكه چايشيور لر . عجا بز نه ياييور ز ؛ طلبه علومز حالا بر اثر حيات كوستره ميور . امر تدريس حالا طرز سقيمى محافظه ايدنيور . قزائى اسلام قارداشر مزنك شو تشبثلر نندن متحصل سوينج اثناسنده طلبه مزنك حال عطاتنى دوشونهر ك تلحكام اوليور ز . خادم دين اولوق اوزره يتشمكه چايشان و بنا بر ين مهم و غايت مسؤليتلى بر وظيفه يى درعه ده ايتمش صاييلان طلبه مزنك دينك استقباليه قارشى كوستردك لرى شو آثار لاقدى يه قارشى آجور ، محزون اوليور ، تأسف ايدنيور ز . آراتق ايجه بيلملى يز كه اسلاميتك استقبالى طلبه علومك سعى وغير تنه وابسته در . طلبه مزن نه درجه تنور ايدر ايسه دينمك علويتى دخى اوانسبتده آكلاشيله جقدر . يوق ينه بز بو عزيز و قتلر مزي حاشيه صيفه لر ينى چويرمك ، بى لزوم مناقشات ايله دمكذار اولوق صورتلر يله اماته ايدر و جامع لمر مزده دين اسلامك علويتى و حيات اجتماعيه يه صورت خدمتى نشريجه بدل اسرايليات ايله تغليط اذهانه چايشير ايسه ك دينسزلكك تعمم ايتمكه اولسندن طولايى بث شكوايه حقمز اوليه جنى كچي ، مسؤليت معنويه يى تحملدن دخى آزاده قاله ميه جفوز . اولا كندمزي اصلاح ايتلى يز . دينه خدمت ايدنه جك صورته حاضر لانه لى يز . طلبه علوم شو صورته عهد لر ينه ترتب ايدن وظيفه نك اهميتنى تماميله تقدير ايدر و اصول تعاليم و تحصيلى فائده بخش بر صورته افراغ ايله ايسه اوزمان مدنيت نقابى آلتنده حيات اجتماعى مليمزي تهديد ايتمكه اولان اخلاقسزقلرى اساسندن قلع وقعه موفق اولور . مكارم اخلاقى اتمام مقصديله بعث بيوريلان نبى ذيشانك بحق وارثلرى اولدينى اوزمان آكلاشيلور . بو غايه مسعوده يى بتون موجوديتمزه تمنى ايدر ز .

«مطبعة خيرية و شركاسى» مدير مسئول : اشرف ارباب